

NITTEDAL KOMMUNES HANDLINGSPLAN FOR ET GODT PSYKOSOSIALT LÆRINGSMILJØ I BARNEHAGEN

Utarbeidet med bakgrunn i
[Kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø](#)

Innholdsfortegnelse

1. MÅLSETTING.....	3
2. KORT OM DEFINISJON AV MOBBING	4
3. AKTIVITETSPLIKTEN I PRAKSIS	4
3.1. Alle ansatte i barnehagen.....	4
3.2. Barnehagens ledelse.....	7
3.3. Barnehageeier	9
4. FOREBYGGING	10
5. TIPS TIL GODE SAMTALER	10
6. MULIGE TILTAK.....	11
7. RETTEN TIL Å BLI HØRT / BARNETS BESTE.....	11
8. STATSFORVALTERENS HÅNDHEVELSE AV AKTIVITETSPLIKTEN	12

1. MÅLSETTING

Mål:

Barnehagens ansatte arbeider kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelsler.

Kvalitetskriterier:

- Alle barn opplever tilhørighet og at de er betydningsfulle for felleskapet.
- Alle barn opplever og bidrar til trygghet, vennskap, trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.
- Hele personalet tar ansvar for et inkluderende miljø.
- Hele personalet opplever tilhørighet og at de er betydningsfulle for felleskapet.

Kjennetegn på god praksis:

- Barns opplevelse av å være betydningsfull og føle tilhørighet kartlegges systematisk gjennom konkrete kartleggingsverktøy eller barnesamtaler og får betydning for videre utviklingsarbeid.
- Personalet er varme og tydelige og tar ansvar for det de ser.
- Personalet bruker bevisst og systematisk felles lekereferanser og hverdagsaktiviteter til å fremme inkluderende miljø.
- Personalet legger systematisk til rette for barns medvirkning, og dette får betydning / innvirker i for videre utviklingsarbeid.
- Personalet spør barn hvordan de har det.
- Personalet har nødvendig kunnskap og kapasitet og jobber systematisk med å forebygge, stoppe og følge opp krenkelsler, diskriminering, utestenging, uheldig samspillmønstre og mobbing i nært samarbeid med hjemmet.
- Foresatte har medansvar for et inkluderende miljø.

Dette betyr for barnet

- Barnet trives i barnehagen.
- Barnet har gode relasjoner og utvikler vennskap.
- Barnet har en trygg og forutsigbar hverdag.
- Barnet opplever at personalet tar ansvar når adferd bryter med forventningene.

2. KORT OM DEFINISJON AV MOBBING

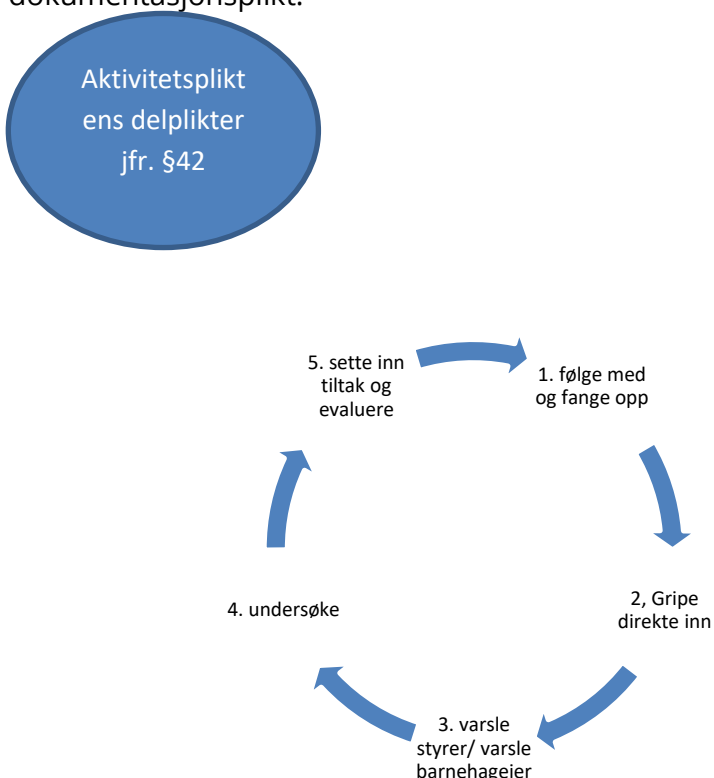
I utgangspunktet er det barnets egen subjektive opplevelse som skal lyttes til for å vurdere når noe er mobbing. Lund, Helgeland og Kovac (2017) definerer mobbing slik:

Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning.

3. AKTIVITETSPLIKTEN I PRAKSIS

3.1. Alle ansatte i barnehagen

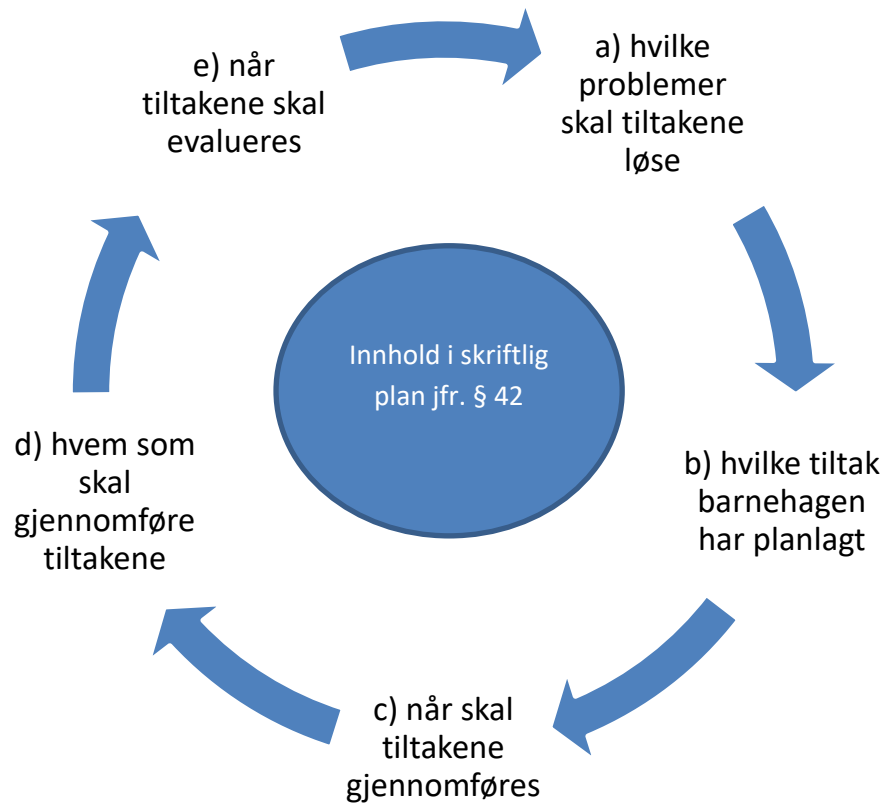
Alle som jobber i barnehagen, har plikt til å sørge for at barna har det trygt og godt i barnehagen. Dette kalles aktivitetsplikten, og den består av fem delplikter i tillegg til dokumentasjonsplikt:

PLIKT	BESKRIVELSE
Følge med (og fange opp)	Den enkelte barnehage må beskrive hvilke arenaer de systematisk benytter for at barna skal kunne si ifra om at de ikke opplever de har et godt psykososialt miljø i barnehagen Gjennomfør minst en utviklings samtale pr. halvår med foresatte der de blir spurt om barnets trivsel i barnehagen. Ansatte observerer samspillet i lek og er oppmerksom på barn som ikke er i lek med andre barn. Følg med på endringer i barnas atferd, oppførsel og utvikling. Barnehagen har et spesielt ansvar for å følge med på barn som er særskilt sårbare.
Gripe inn	Grip alltid inn umiddelbart når du ser, hører eller hører om krenkende adferd, språk, kroppsspråk eller fysiske overgrep.
Varsle	Varsle <u>barnehageledelsen</u> når: det er ansatte som krenker et barn
	Varsle barnehageeier når: det er barnehageledere som krenker barn
Undersøke	Styrer eller delegert medarbeider skal undersøke en sak ved <u>mistanke</u> om eller <u>kjennskap</u> til at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen. Undersøkelsen har som formål å få fram fakta om den aktuelle situasjonen og barnets opplevelse av den. https://dialogmodellen.no/

Sette inn tiltak	Barnehagens ledelse er ansvarlig for at det utarbeides en aktivitetsplan, og at denne evalueres i samarbeid med foresatte. Pedagogisk leder er ansvarlig for å følge opp tiltakene. Barnet skal involveres når tiltak utarbeides. Tiltakene må ta utgangspunkt i årsaken og tilpasses den aktuelle saken. Tiltakene bør være på lavest mulig nivå. Tiltakene skal også omfatte den eller de som mobber eller krenker og bør også omfatte arbeid med det sosiale miljøet på avdelingen og i barnehagen i sin helhet. Tiltakene skal være fram til barnet har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltak som ikke har effekt, må byttes ut med andre tiltak.
Dokumentere	<u>LOGG</u> All kommunikasjon i saken skal dokumenteres i en logg - dvs. alt som er gjort i de ulike fasene fra den meldes/oppdages. <u>REFERAT</u> Referat fra den første samtalen skal arkiveres i barnets mappe, og det skal framkomme hva samtalen gjaldt og hva man ble enige om. Dette gjelder også ved samtaler pr. telefon. Det samme gjelder ved videre møter/samtaler. Det henvises til disse i loggen. <u>AKTIVITETSPLAN (vedlegg)</u>

	Det skal utarbeides en skriftlig aktivitetsplan når foresatte ber om det eller barnehagen finner det nødvendig.
--	---

3.2. Barnehagens ledelse

PLIKT	BESKRIVELSE
Kompetanse	<p>Psykososialt arbeid skal være tema møter hvor det pedagogiske miljø utvikles. Det skal utarbeides en plan for når og hvordan dette jobbes med i personalet. Merk at ansvaret for å følge med, gripe inn og varsle omfatter alle barnehagens ansatte.</p> <p>Alle barnehagens ansatte skal kjenne innholdet i denne planen. Planen skal gjennomgås hvert år ved barnehagestart, og de ansatte skal signere på at de kjenner innholdet.</p> <p>Styrer er ansvarlig for at alle ansatte er kjent med innholdet i barnehagelovens kap. 8 og konsekvensene av denne.</p>
Følge med (og fange opp)	<p>Barnehagen skal ha rutiner for at barn og foresatte får uttale seg om barnets trivsel i barnehagen. Dokumentasjon på dette skal arkiveres i barnets mappe.</p> <p>Barnehagen skal ha en plan for gjennomføring av trivselsundersøkelser, kartlegging av pedagogiske miljø og gjennomføring av utviklingssamtaler.</p> <p>Barnehagen skal ha en plan og/eller standard for tilsyn av barna. Denne skal sikre tilsyn på alle områder der barna oppholder seg, og at alle ansatte kjenner rutinene for hvordan de skal observere, gripe inn og varsle.</p>
Gripe inn	<p>Følge opp ansatte som har grepet inn i en situasjon med mobbing eller krenkelser. Dersom ansatte har grepet inn fysisk skal dette meldes som avvik.</p>
Varsle	<p>Utarbeide klare rutiner om hvem, når og hvordan ansatte i barnehagen skal varsle.</p> <p>Dersom ansatte krenker barn eller blir beskyldt for å krenke barn, skal kommunalsjef for oppvekst og utdanning varsles umiddelbart.</p> <p>Ved voldshendelser skal kommunalsjef for oppvekst og utdanning kontaktes umiddelbart og anmeldelse vurderes.</p>
Undersøke	<p>En eller flere i ledelsen skal kunne veilede og støtte ansatte som skal gjennomføre ikke-anonyme trivselsundersøkelser og følge opp resultatet.</p> <p>Gjennomføre nødvendige samtaler med barn, andre barn, ansatte og foresatte. Det skal kunne dokumenteres at samtalene har funnet sted og hva man har snakket om.</p>

<p>Sette inn tiltak</p>	<p>Før det settes inn tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vurder alltid først tiltak som vil ha effekt på miljøet i gruppa. - Still alltid spørsmålet om det er noe vi voksne kan endre på i vår atferd overfor både de barna som utsettes for mobbing og krenkelser og de barna som utsetter andre. - Vurder å gjennomfør en pedagogisk analyse sammen med foresatte med mål å finne ut hva som er de opprettholdende faktorene. Det bør settes inn tiltak på alle disse faktorene. <p>Gjennomfør samtaler med den eller de som krenker, alltid en om gangen. Gi beskjed om at krenkelser og mobbing er uakseptabelt og må stoppe umiddelbart. Gjør avtaler og sett opp tid for oppfølging og samtaler.</p> <p>Gjennomfør samtale med foresatte til den eller de som krenker. I utgangspunktet hver for seg, men sammen hvis det er naturlig. Bruk mal for BTI – NIVÅ 0 - i første samtale.</p> <p>Det skal bare unntaksvis gjennomføres samtaler mellom foresatte til den som er krenket og den eller de som krenker.</p> <p>Sett inn tiltak også for de som krenker eller mobber dersom det er nødvendig.</p> <p>Lag alltid en plan for hvordan saken skal følges opp videre. Bistandsteamet kan kontaktes hvis ikke saken løses.</p>
<p>Dokumentere</p>	<p>Ha rutiner for hvordan alle samtaler og tiltak i alle faser dokumenteres i logg.</p> <p>Aktivitetsplanen skal ha en tydelig beskrivelse av hva som er problemet i saken – både barnets syn og resultatet av barnehagens/foresatte sine undersøkelser.</p> <p>Planen skal inneholde egnede tiltak som kan evalueres, og det er hensiktsmessig å synliggjøre tiltak på individ-, gruppe- og barnehagenivå i aktivitetsplanen.</p>

3.3. Barnehageeier

OMRÅDE	BESKRIVELSE
Kompetanse	Følge opp at den enkelte barnehage har en god plan for miljøarbeid og forebygging. Sørge for at denne handlingsplanen repeteres ved oppstarten av et nytt barnehageår og gjøre nye styrere kjent med sine forpliktelser. Følge med på aktuell forskning, lovendringer og nasjonale retningslinjer på området og oppdatere styrergruppa på feltet. Bruke saker som har vært hos Fylkesmannen til læring i styrergruppa.
Følge med (og fange opp)	Statusamtaler med styrere hver 6. uke
Gripe inn	Dersom man ved besøk eller på arrangementer ser barn som krenker andre, har barnehageeier samme plikt til å gripe inn som alle andre ansatte i barnehagen.
Varsle	Varsle barnehagen ved styrer umiddelbart når man får kjennskap til barn som ikke opplever et trygt og godt læringsmiljø. Ved henvendelser som omhandler barn som opplever å bli krenket eller mobbet av voksne i barnehagen, skal tilsynsmyndigheten koples inn. Benytte « Bistandsteam ved mobbing » hvis det er behov for det.
Undersøke	Kan bistå barnehagene i å undersøke en sak.
Sette inn tiltak	Kan støtte barnehagene i arbeidet med å finne passende tiltak.
Dokumentere	Når barnehageeier får henvendelse om et barn som ikke har det trygt og godt i barnehagen, opprettes en logg. Møter der barnehagen er til stede skal dokumenteres av barnehagen. Møter der barnehagen ikke er til stede, dokumenteres av aktuelle fagpersoner tilstede på møte.

4. FOREBYGGING

- Barnehagen skal ha en plan/årshjul med aktiviteter som bidrar til et godt barnehagemiljø.
- Mobbing og krenkelser skal være tema på alle foreldremøter om høsten.
- Oppfølging av trivselsundersøkelser følges opp med ytterligere undersøkelser ved behov.
- Krenkelser og mobbing skal være fast tema sammen med barna i løpet av barnehageåret.
- Gjør foresatte oppmerksom på hvor viktig det er å si ifra.
- Sett av tid i fellestid til å diskutere mobbing og krenkelser - ta gjerne utgangspunkt i case.
- Barnehagens plan for tilsyn
- Foreldrenes deltakelse?
- Tipsplakater

5. TIPS TIL GODE SAMTALER

Kilde: <https://www.udir.no>

Tips til en god samtale kan være å:

- passe på at du snakker med forståelige ord
- gi den du snakker med tid til å tenke
- avklare forventningene til samtalen
- være bevisst på eget kroppsspråk
- stille åpne spørsmål for å få frem barnets opplevelse
- be en kollega om å gi tilbakemelding på hvordan du fremstår i slike typer samtaler

Det kan også være nyttig å stille seg noen spørsmål i forkant av samtalen som:

- Hva må vi snakke om før samtalen?
- Hva vet vi, hva tar vi med oss inn?
- Hva vet vi som vi ikke kan fortelle videre av personvern hensyn?
- Hva er målet med den første samtalen?
- Hvem er samtalen for?
- Hva er tegn underveis på at vi har en god samtale?

6. MULIGE TILTAK

- SAMTALE MED BARN

7. RETTEN TIL Å BLI HØRT / BARNETS BESTE

Retten til å bli hørt innebærer også en rett for barn til å få vite hvordan synspunktene deres har blitt tolket og brukt, og hvordan barnets deltakelse har påvirket utfallet.

Barnehagen må sikre at barnet får mulighet til å uttale seg om hele prosessen – under alle delpliktene, også valg av tiltak. Barnehagen må synliggjøre hva barna mener, og hvordan meningen er tillagt vekt i begrunnelsen av tiltak:

- **Følge med:** Barnehagen må synliggjøre at den har hørt barna i forbindelse med det aktuelle barnehagemiljøet.
- **Gripe inn:** Alle barn som omfattes av situasjonen skal høres – også mobberen (eller den/de som har krenket).
- **Varsle:** Informasjon til barn/foresatte om varsling i barnehagen og videre oppfølging.
- **Undersøke:** Hva er barnets opplevelse? (Denne må dokumenteres.)
- **Tiltak og evaluering:** Har barnet selv tanker om tiltak som kan hjelpe? Hva tenker barnet om tiltakene barnehagen setter inn? Kan de justeres? Hva trenger du at jeg endrer for å hjelpe deg?

Hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn. Det betyr at barnets beste skal vurderes og tillegges riktig vekt. Uttrykket «grunnleggende hensyn» betyr at barnets beste ikke kan vurderes på samme nivå som alle andre hensyn. For å kunne vurdere barnets beste må barnet være hørt først.

Barnets-beste-vurdering i 3 V-trinn:

- **Vurdere:** Her skal vi trekke inn alle relevante sider ved barnets situasjon og behov og vi kan hente informasjon fra eleven selv, medelev(er), foresatte, andre og fagfolk.)
- **Vekte:** Er det mulig å harmonisere barnets beste og andre hensyn?
- **Vise:** I begrunnelsen skal barnets-beste-vurderingen synliggjøres, og vurderingen av dette hensynet i saken.

8. STATSFORVALTERENS HÅNDHEVELSE AV AKTIVITETSPLIKTEN

Barnehageloven § 42:

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får nittedal svømming og livredning

mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Statsforvalteren veileder kommuner og ikke-kommunale barnehageeiere etter barnehageloven og fører tilsyn med at kommunene utfører de oppgavene de skal etter barnehageloven og tilhørende forskrifter.

Statsforvalteren behandler klager på enkeltvedtak etter bestemmelsene i barnehageloven og tilhørende forskrifter. Dersom denne instansen ikke gir deg medhold i klagen din, blir klagen automatisk sendt til Statsforvalteren for endelig behandling.

Kontaktpersoner hos barnehageeier:

• Kommunalsjef Hilde Gran	924 51 684
• Enhetsleder barnehage Malin Hansen Halvorsrud	99100040
• Barnehagemyndighet Goro Kværnes	48996937

Plan pr. 11.10.22